

УДК 619:636.1+636.2:616.995

ГЕЛЬМІНТОЛОГІЧНИЙ ПЕЙЗАЖ ТВАРИННИЦЬКОЇ ФЕРМИ ЗМІШАНОГО НАПРЯМУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Д. В. Фещенко¹, к. вет. н., доцент, О. А. Згозінська¹, к. вет. н., ст. викладач,
Т. І. Бахур², к. вет. н., асистент
dolly-d@i.ua

¹Житомирський національний агроєкологічний університет, м. Житомир
²Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

Для тваринницьких комплексів та інших спеціалізованих господарств за поширення інвазійних хвороб важливе значення мають організаційні і загальні профілактичні заходи. Суттєвим моментом у дослідженні епізоотичної ситуації щодо паразитарних хвороб є проведення гельмінтологічного моніторингу об'єктів зовнішнього середовища, зокрема кормів та води. Ступінь зараження залежить від умов утримання та годівлі тварин.

Метою роботи було дослідження гельмінтологічного пейзажу серед тварин у тваринницькій фермі змішаного типу господарювання.

На базі клініки великих тварин технологічного факультету Житомирського національного агроєкологічного університету (ЖНАЕУ) у березні-травні 2017 р. проводили виявлення та визначення кількості яєць і личинок гельмінтів у кормах, воді та підстилці тваринницької ферми. Поголів'я клініки становить 8 гол. великої рогатої худоби, 12 гол. овець та кіз, 2 гол. коней, 1 страус. Точкові проби сіна відбирали на кормовому дворі ЖНАЕУ вручну з різних місць валків (n=5) і на різній глибині (всього досліджено 15 проб), воду — з автонапувалок, установлених у клініці великих тварин (5 проб) та напувалок на вигульних майданчиках (5 проб). Лабораторні дослідження проб проводили на кафедрі паразитології, ветеринарно-санітарної експертизи та зоогієни факультету ветеринарної медицини ЖНАЕУ. Яйця гельмінтів у підстилці та грубих кормах виявляли флотаційним методом Фюллеборна, інвазійні личинки — методом Бермана, воду гельмінтологічно досліджували методом З. Г. Василькової (спрощена модифікація).

Суттєву роль у циркуляції інвазії в довколишньому середовищі відіграють фактори передачі, серед яких — вода та корми. Так, у досліджених пробах сіна виявили яйця гельмінтів *Toxocara canis* та родини *Strongylidae sp.* Збудник токсокарозної інвазії був знайдений у 2 пробах сіна (13,3 % від усіх зразків корму) з *max* кількістю до 4,0±0,05 екз. яєць/3 краплях флотаційної рідини (ФР). Гельмінтологічне дослідження грубих кормів у 6 пробах дозволило виявити *max* до 9,0±0,4 екз. яєць *Strongylidae sp.* у 3 краплях ФР.

У 1 пробі води з автонапувалок були виявлені яйця стронгілят (4 екз. яєць/3 краплях води). Після проведених досліджень води з поїлок на вигульних майданчиках у 3 пробах (60 %) встановлені збудники стронгілятозної інвазії (*max* до 13±2,1 екз. яєць/3 краплях води).

Максимальну забрудненість інвазійним матеріалом реєстрували у пробах підстилки (n=15), відібраної від різних видів тварин, утримуваних у господарстві. У підстилці, за результатами проведених досліджень, були виявлені яйця та личинки *Strongylidae sp.*, *Parascaris equorum*, *Strongyloides papillosus*. У всіх пробах знаходили яйця *Strongyloides papillosus* (*max* до 21,0±2,13 екз. яєць/3 краплях ФР), у 4 пробах (26 % від усіх зразків) — яйця *Parascaris equorum* (*max* до 7,0±1,24 екз. яєць/3 краплях ФР). У 2 пробах (13,3 %) підстилки ідентифіковані личинки (*max* до 4 екз. у 3 краплях ФР) та у 8 — яйця *Strongylidae sp.* (*max* до 15,0±1,57 екз. яєць/3 краплях ФР).

Таким чином, контроль за станом об'єктів навколишнього середовища як фактора передачі інвазійних елементів є необхідною умовою для запобігання поширенню паразитарних хвороб серед тварин у господарствах.